

احترام به والدین از منظر قرآن و اهل بیت

فاطمه شفیعی راد

محمدحسین مختاریان زواره

www.ketab.ir

- سرشناسه : شفیعی‌راد، فاطمه، ۱۳۴۷-
 عنوان و نام پدیدآور : احترام به والدین از منظر قرآن و اهل بیت/ فاطمه شفیعی‌راد، محمدحسین مختاریان زواره.
 مشخصات نشر : تربت حیدریه: چشم‌انداز قطب، ۱۴۰۳.
 مشخصات ظاهری : س، ۱۴۸ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۳۸۲-۷۶۰-۰
 وضعیت فهرست : فیبا
 ویسی :
 موضوع : والدین-- جنبه‌های مذهبی-- اسلام
 Parents-- Religious aspects-- Islam
 والدین در قرآن
 Parents in the Qur'an
 احترام و تکریم -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 Respect -- Religious aspects -- Islam
 مختاریان‌زواره، محمدحسین، ۱۳۸۱ : شناسه افزوده
 ده بندی کنگره : BP۲۵۳/۶
 ده بندی دیویی : ۳۹۷/۶۴۶
 شماره : ۹۹۳۷۰۳۰
 کتابشناسی ملی :
 اطلاعات رکورد : فیبا
 کتابشناسی :

احترام به والدین از منظر قرآن و اهل بیت

نویسندگان : فاطمه شفیعی راد - محمدحسین مختاریان زواره

ناشر : انتشارات چشم انداز قطب

تیراژ : ۱۰۰۰

نوبت چاپ : اول

تاریخ چاپ : ۱۴۰۳

چاپ : ویونا

قطع : وزیری

تعداد صفحات : ۱۴۸

قیمت : ۱۶۵۰۰۰۰ ریال

شابک :

۹۷۸	۶۲۲	۳۸۲	۷۶۰	۰
-----	-----	-----	-----	---

آدرس: مشهد، خیابان امام خمینی، امام خمینی ۶۴
 تربت حیدریه، خیابان شهید سلیمانی ۶ - پاساژ سیمرغ - طبقه اول
 تلفن: ۰۹۲۲۳۵۷۹۱۰۹ - ۰۹۱۵۳۳۲۸۵۱۶

که احترام به والدین از منظر قرآن و اهل بیت ا

پیشگفتار

احترام به والدین یکی از اصول مهم اخلاقی و دینی در اسلام است. این موضوع به ویژه در قرآن کریم و سخنان اهل بیت (علیهم السلام) بارها تأکید شده است. در این کتاب، قصد داریم تا با بررسی آیات قرآن و روایات اهل بیت، اهمیت احترام به والدین و راه‌های تحقق آن را در زندگی روزمره مسلمانان بررسی کنیم. همچنین، به تأثیر این احترام در سلامت روانی و اجتماعی فرد و جامعه پرداخته خواهد شد.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل اول ۱

مفهوم احترام به والدین در قرآن ۱

تأکید بر اطاعت از والدین در قرآن ۲

۱- آیه ۲۳ سوره الإسراء ۲

۲- آیه ۱۴ سوره لقمان ۳

۳- آیه ۸ سوره عنکبوت ۴

۴- آیه ۳۱ سوره احقاف ۴

۵- آیه ۱۵ سوره لقمان ۵

احترام به والدین حتی اگر آن‌ها کافر باشند ۵

۱- آیه ۸ سوره عنکبوت ۶

۲- آیه ۳۱ سوره احقاف ۶

۳- آیه ۱۵ سوره لقمان ۷

۴- آیه ۹۰ سوره بقره ۷

۵- رفتار پیامبر اسلام (ص) با والدین کافر ۸

محبت و نرم‌خویی در برخورد با والدین ۸

۱- آیه ۲۳ سوره الإسراء ۸

۲- آیه ۱۴ سوره لقمان ۹

۳- آیه ۱۵ سوره لقمان ۹

۴- آیه ۳۱ سوره احقاف ۱۰

۵- روایت‌های اهل بیت (علیهم‌السلام) ۱۰

احترام به والدین در مواجهه با سختی‌ها و آزمایش‌ها ۱۱

فصل دوم ۱۵

احترام به والدین از دیدگاه اهل بیت (علیهم‌السلام) ۱۵

امام علی (ع) ۱۶

- ۱- شخصیت علمی و فقهی امام علی (ع)..... ۱۶
- ۲- مقام اخلاقی و روحانی امام علی (ع)..... ۱۷
- ۳- احترام به والدین در سخنان امام علی (ع)..... ۱۸
- ۴- امام علی (ع) و احترام به مادر..... ۱۸
- ۵- امام علی (ع) و نقش پدر در تربیت فرزند..... ۱۹
- ۶- عدالت امام علی (ع) و تأثیر آن بر احترام به والدین..... ۱۹
- امام حسین (ع)..... ۱۹
- ۱- شخصیت علمی و اخلاقی امام حسین (ع)..... ۲۰
- ۲- امام حسین (ع) و احترام به والدین..... ۲۰
- ۳- امام حسین (ع) و برخورد با مادر..... ۲۰
- ۴- امام حسین (ع) و پدر..... ۲۱
- ۵- امام حسین (ع) و ارزش‌های انسانی..... ۲۱
- ۶- امام حسین (ع) و احترام به والدین در روز عاشورا..... ۲۲
- ۷- محبت امام حسین (ع) به پدر و مادر..... ۲۲
- ۸- امام حسین (ع) و ادب در برابر والدین..... ۲۲
- امام سجاد (ع)..... ۲۳
- ۱- شخصیت علمی و معنوی امام سجاد (ع)..... ۲۳
- ۲- امام سجاد (ع) و احترام به والدین..... ۲۴
- ۳- امام سجاد (ع) و محبت به پدر..... ۲۴
- ۴- امام سجاد (ع) و عبادت و احترام به مادر..... ۲۵
- ۵- امام سجاد (ع) و اخلاق و رفتار با والدین..... ۲۵
- ۶- امام سجاد (ع) و تأکید بر احترام به والدین..... ۲۵
- ۷- امام سجاد (ع) و دعا برای والدین..... ۲۶
- ۸- امام سجاد (ع) و نقش در حفظ آموزه‌های عاشورا..... ۲۶
- امام محمد باقر (ع)..... ۲۷
- ۱- شخصیت علمی امام محمد باقر (ع)..... ۲۷

- ۲- امام محمد باقر (ع) و احترام به والدین ۲۷
- ۳- امام محمد باقر (ع) و احترام به پدر ۲۸
- ۴- امام محمد باقر (ع) و محبت به مادر ۲۸
- ۵- امام محمد باقر (ع) و تربیت اسلامی ۲۹
- ۶- امام محمد باقر (ع) و رفتار با والدین ۲۹
- ۷- امام محمد باقر (ع) و اهمیت احترام به والدین در آموزه‌های دینی ۲۹
- ۸- امام محمد باقر (ع) و نقش در ترویج آموزه‌های دینی در جامعه ۳۰
- امام علی النقی (ع) ۳۰
- ۱- شخصیت علمی امام علی النقی (ع) ۳۱
- ۲- امام علی النقی (ع) و احترام به والدین ۳۱
- ۳- امام علی النقی (ع) و احترام به پدر ۳۲
- ۴- امام علی النقی (ع) و احترام به مادر ۳۲
- ۵- امام علی النقی (ع) و تربیت اسلامی ۳۲
- ۶- امام علی النقی (ع) و تأکید بر اطاعت از والدین ۳۳
- ۷- امام علی النقی (ع) و نیکوکاری به والدین در دوران پیری ۳۳
- ۸- امام علی النقی (ع) و نقش در ترویج آموزه‌های دینی ۳۴
- امام جعفر صادق (ع) ۳۴
- ۱- شخصیت علمی امام جعفر صادق (ع) ۳۵
- ۲- امام جعفر صادق (ع) و احترام به والدین ۳۵
- ۳- امام جعفر صادق (ع) و اطاعت از والدین ۳۶
- ۴- امام جعفر صادق (ع) و تربیت اسلامی ۳۶
- ۵- امام جعفر صادق (ع) و محبت به والدین ۳۷
- ۶- امام جعفر صادق (ع) و توصیه به نیکوکاری در مواجهه با سختی‌ها ۳۷
- ۷- امام جعفر صادق (ع) و نقش در تربیت نسل‌های آینده ۳۷
- ۸- امام جعفر صادق (ع) و نمونه‌ای از احترام به والدین ۳۸

۳۹ **فصل سوم**

۳۹ **ابعاد احترام به والدین**

۴۰ احترام به والدین در سطح رفتاری

۴۰ ۱- ادب و تکریم کلامی

۴۱ ۲- پذیرش خواسته‌ها و نیازهای والدین

۴۲ ۳- عدم بی‌احترامی به نظرات و عقاید والدین

۴۳ ۴- حفظ آبرو و شأن والدین

۴۴ ۵- پاسخ‌گویی به نیازهای فیزیکی و معنوی والدین

۴۴ ۶- مراقبت و توجه در دوران پیری والدین

۴۵ احترام به والدین در سطح عاطفی

۴۵ ۱- محبت و توجه به احساسات والدین

۴۶ ۲- پاسخ به نیازهای عاطفی والدین

۴۷ ۳- همدلی و درک نیازهای روانی والدین

۴۸ ۴- پذیرش اشتباهات والدین و بخشش آنها

۴۹ ۵- قدردانی از زحمات والدین

۴۹ احترام به والدین در سطح اخلاقی و دینی

۵۰ ۱- احترام به والدین در قرآن

۵۱ ۲- احترام به والدین در روایات اهل بیت (ع)

۵۲ ۳- پرهیز از هرگونه بی‌احترامی

۵۳ ۴- دعوت به اطاعت از والدین به‌ویژه در دوران پیری

۵۴ ۵- اجر و پاداش نیکوکاران

۵۴ احترام به والدین در سطح عملی و مراقبتی

۵۵ ۱- مراقبت در دوران پیری

۵۶ ۲- پشتیبانی عاطفی و روحی

۵۷ ۳- توجه به خواسته‌ها و نیازهای معنوی

۵۷ ۴- حفظ شأن و احترام در جامعه

که احترام به والدین از منظر قرآن و اهل بیت و

- ۵- خدمات عملی در زندگی روزمره ۵۸
- ۶- مراعات حقوق و نیازهای خاص والدین ۵۹
- احترام به والدین در سطح اجتماعی ۵۹
- ۱- حفظ شأن و اعتبار والدین در جامعه ۶۰
- ۲- حفظ حریم خصوصی والدین ۶۱
- ۳- بیان محبت به والدین در میان دیگران ۶۱
- ۴- پشتیبانی اجتماعی از والدین ۶۲
- ۵- آموزش و ترغیب دیگران به احترام به والدین ۶۳
- ۶- رعایت حقوق والدین در برنامه‌های اجتماعی ۶۴
- احترام به والدین در مواجهه با اختلافات ۶۴
- ۱- حفظ ادب و احترام در گفتگوها ۶۵
- ۲- درک دیدگاه‌ها و پذیرش تفاوت‌ها ۶۶
- ۳- مقایسه رفتار فرزند با والدین در قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام) ۶۷
- ۴- مدیریت اختلافات با روش‌های صبورانه ۶۷
- ۵- احترام به نظر والدین در شرایط بحرانی ۶۸
- ۶- دعوت به آرامش و همدلی ۶۹

فصل چهارم ۷۰

پیامدهای احترام به والدین ۷۰

- تقویت رابطه خانوادگی و ایجاد محیطی پایدار ۷۱
- ۱- افزایش محبت و اعتماد متقابل ۷۱
- ۲- ایجاد محیط خانوادگی امن و آرام ۷۲
- ۳- ایجاد الگوی مثبت برای نسل‌های آینده ۷۳
- ۴- پاسخ‌گویی بهتر به نیازهای عاطفی و روانی ۷۳
- ۵- تقویت ارزش‌های خانوادگی و اجتماعی ۷۴
- تأثیر بر شخصیت و رشد فردی فرزند ۷۵
- ۱- تقویت احساس خودارزشی و اعتماد به نفس ۷۵

- ۷۶- تقویت ویژگی‌های اخلاقی و اجتماعی ۷۶
- ۷۷- آموزش مسئولیت‌پذیری و نظم ۷۷
- ۷۸- کاهش احتمال بروز مشکلات رفتاری و روانی ۷۸
- ۷۹- ایجاد انگیزه برای موفقیت و پیشرفت در زندگی ۷۹
- ۷۹- کسب رضایت الهی و پاداش‌های معنوی ۷۹
- ۸۰- رضایت الهی و قرب به خداوند ۸۰
- ۸۱- آرزو گناهان و برکات الهی ۸۱
- ۸۲- کسب برکت در زندگی و در خانواده ۸۲
- ۸۳- جلب دعا و خیرات از والدین ۸۳
- ۸۴- تحقق موفقیت‌های معنوی و رشد روحانی ۸۴
- ۸۴- تحکیم نظم و انسجام اجتماعی ۸۴
- ۸۵- تقویت ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی ۸۵
- ۸۶- تقویت خانواده به‌عنوان نهاد اصلی جامعه ۸۶
- ۸۷- کاهش نزاع‌ها و تنش‌های اجتماعی ۸۷
- ۸۸- تقویت مشارکت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری ۸۸
- ۸۹- آموزش و تربیت نسل‌های آینده برای جامعه‌ای سالم‌تر ۸۹
- ۹۰- آرامش و آسایش روانی والدین ۹۰
- ۹۰- مفهوم آرامش و آسایش روانی والدین ۹۰
- ۹۰- اهمیت آرامش روانی والدین ۹۰
- ۹۱- عوامل مؤثر بر آرامش روانی والدین ۹۱
- ۹۳- راهکارهای دستیابی به آرامش روانی والدین ۹۳
- ۹۴- برکت در رزق و روزی ۹۴
- ۹۵- مفهوم برکت در قرآن و سنت ۹۵
- ۹۶- عوامل ایجاد برکت در رزق و روزی ۹۶
- ۹۶- ۲.۱ تقوی و پرهیزگاری ۹۶
- ۹۶- ۲.۲ صدقه و انفاق ۹۶

- ۲.۳ شکرگزاری از نعمت‌ها ۹۷
- ۲.۴ حلال بودن روزی ۹۷
- ۲.۵ خودسازی و تلاش فردی ۹۷
- ۳- برکت در زندگی اجتماعی ۹۸
- ۹۹ **فصل پنجم**

۹۹ **چالش‌ها و موانع در احترام به والدین**

- اختلافات خانوادگی و تنش‌های رابطه‌ای ۱۰۰
- ۱- دلایل بروز اختلافات خانوادگی ۱۰۰
- ۲- تأثیر اختلافات خانوادگی بر احترام به والدین ۱۰۲
- ۳- چگونه اختلافات خانوادگی به احترام آسیب می‌زند؟ ۱۰۳
- ۴- راهکارها برای مدیریت اختلافات خانوادگی ۱۰۴
- عدم درک و آگاهی از مفهوم احترام ۱۰۶
- ۱- دلایل عدم درک و آگاهی از احترام به والدین ۱۰۶
- الف. کمبود آموزش مناسب ۱۰۶
- ب. تفاوت‌های فرهنگی و نسل‌ها ۱۰۶
- ج. مدل‌های نامناسب رفتاری ۱۰۷
- د. افراط در محبت یا سخت‌گیری بیش از حد ۱۰۷
- ه. تأثیر رسانه‌ها و فضای مجازی ۱۰۷
- ۲- پیامدهای عدم درک و آگاهی از احترام به والدین ۱۰۸
- الف. کاهش کیفیت روابط خانوادگی ۱۰۸
- ب. مشکلات در تربیت و هدایت فرزند ۱۰۸
- ج. افت سلامت روانی فرزند ۱۰۸
- د. کاهش احساس مسئولیت اجتماعی ۱۰۹
- ۳- راهکارهای افزایش درک و آگاهی از مفهوم احترام به والدین ۱۰۹
- الف. آموزش احترام در خانواده ۱۰۹
- ب. تقویت ارتباطات مؤثر ۱۰۹

- ج. آموزش و ترویج آموزه‌های دینی ۱۱۰
- د. ایجاد فضای محبت و حمایت در خانواده ۱۱۰
- ه. استفاده از رسانه‌ها به‌طور مثبت ۱۱۰
- فشارهای اجتماعی و فرهنگی ۱۱۰
- ۱- تأثیر فرهنگ‌های مدرن و مصرف‌گرایانه ۱۱۱
- الف. ترویج فردگرایی ۱۱۱
- ب. افزایش تأثیر رسانه‌ها و فضای مجازی ۱۱۱
- ۲- تأثیر تفاوت‌های فرهنگی و نسلی ۱۱۲
- الف. تفاوت‌های نسل‌ها ۱۱۲
- ب. تنش‌های فرهنگی در جوامع چندفرهنگی ۱۱۲
- ۳- تأثیر روابط اجتماعی و فشار گروه همسالان ۱۱۳
- الف. پذیرش رفتارهای نادرست از سوی همسالان ۱۱۳
- ب. تقلید از مدل‌های غلط در رسانه‌ها ۱۱۳
- ۴- تأثیر نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی ۱۱۴
- الف. نابسامانی‌های اقتصادی و اجتماعی ۱۱۴
- ب. توقعات غیرمنطقی فرزندان ۱۱۴
- موانع اقتصادی و اجتماعی ۱۱۵
- ۱- مشکلات اقتصادی و نابرابری‌های مالی ۱۱۵
- الف. مشکلات مالی و فشار روانی بر خانواده ۱۱۵
- ب. فقر و ناتوانی در برآورده کردن نیازهای فرزندان ۱۱۶
- ۲- فشارهای اجتماعی و تفاوت‌های طبقاتی ۱۱۶
- الف. پذیرش اجتماعی و نارضایتی از وضعیت خانوادگی ۱۱۶
- ب. تأثیر تبلیغات و رسانه‌ها ۱۱۷
- ۳- عدم حمایت اجتماعی از خانواده‌ها ۱۱۷
- الف. فقدان امکانات رفاهی و آموزشی ۱۱۷
- ب. مشکلات روانی و اجتماعی ناشی از کمبود منابع ۱۱۸

- ۴- بی‌ثباتی اجتماعی و بحران‌های اجتماعی ۱۱۸
- الف. بحران‌های اقتصادی و اجتماعی ۱۱۸
- ب. بی‌اعتمادی اجتماعی و فرهنگی ۱۱۹
- ۵- چالش‌های مربوط به نهادهای اجتماعی و دولتی ۱۱۹
- الف. سیاست‌های اجتماعی ناکافی ۱۱۹
- ب. کمبود منابع برای آموزش و پرورش ۱۱۹
- تغییرات در نگرش‌های فرهنگی ۱۲۰
- ۱- گسترش فرهنگ فردگرایی ۱۲۰
- الف. افزایش خودمختاری و کاهش وابستگی ۱۲۰
- ب. تأکید بر حقوق فردی ۱۲۱
- ۲- گسترش فرهنگ مصرف‌گرایی و مدرن ۱۲۱
- الف. مقایسه والدین با دیگران ۱۲۱
- ب. تأثیر تبلیغات و رسانه‌ها ۱۲۲
- ۳- تغییرات در نقش‌های جنسیتی ۱۲۲
- الف. تغییر در نقش‌ها و انتظارات اجتماعی ۱۲۲
- ب. آزاداندیشی و نقد نقش‌های سنتی ۱۲۳
- ۴- فناوری و تأثیر آن بر روابط خانوادگی ۱۲۳
- الف. کمبود تعامل رو در رو ۱۲۳
- ب. اثر منفی فضای مجازی بر روابط خانوادگی ۱۲۳
- ۵- جهانی شدن و تأثیر آن بر فرهنگ‌های محلی ۱۲۴
- الف. تغییر در ارزش‌های خانواده ۱۲۴
- ب. تأثیر تغییرات فرهنگی بر نحوه تربیت فرزندان ۱۲۴
- احساسات منفی و مشکلات روانی ۱۲۵
- ۱- احساسات منفی و اثرات آن بر رفتار فرزندان ۱۲۵
- الف. خشم و عصبانیت ۱۲۵
- ب. افسردگی و احساس بی‌ارزشی ۱۲۶

ک احترام به والدین از منظر قرآن و اهل بیت

- ۲- مشکلات روانی و تأثیر آن‌ها بر احترام به والدین ۱۲۶
- الف. اختلالات اضطرابی ۱۲۶
- ب. اختلالات شخصیتی (نظیر اختلال شخصیت مرزی) ۱۲۷
- ۳- تأثیر مشکلات روانی والدین بر فرزندان ۱۲۷
- الف. تأثیر سوءاستفاده و آسیب‌های روانی در دوران کودکی ۱۲۸
- ۴- اثر فشارهای اجتماعی و فرهنگی بر احترام به والدین ۱۲۸
- الف. الگوهای نادرست در جوامع ۱۲۹
- منابع ۱۳۰